

> Retouradres Postbus 20011 2500 EH Den Haag

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
t.a.v. I.G.D. Hoogstrate
Postbus 30435
2500 GK Den Haag

**Directoraat-Generaal
Migratie**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/aenm

Contactpersoon

L. Leussink
*Directeur Programmadirectie
Oekraïense ontheemden*

Onze referentie
6149177

Datum 3 februari 2025
Betreft Reactie op brief knelpunten bij invoering van de eigen
bijdrage voor ontheemden uit Oekraïne

1

Geachte mevrouw Hoogstrate,

In uw brief van 10 oktober 2024 heeft u aandacht gevraagd voor knelpunten bij de invoering van de eigen bijdrage van ontheemden uit Oekraïne. In het gesprek met de directeur regie migratieketen, u en mij gaf u op 12 december jl. aan behoefte te hebben aan een formele reactie. Daar kom ik u graag in tegemoet.

Voordat ik op de door u benoemde knelpunten in ga, wil ik u danken voor uw inzet bij de invoering van de eigen bijdrage. Wij zijn ons terdege bewust van de uitdagingen die wij samen het hoofd moeten bieden. Via een uitvraag in de Uitvoeringstoets Regeling opvang ontheemden Oekraïne 2023 concludeerde de VNG in oktober 2023 dat het invoeren van een eigen bijdrage complexiteit in de uitvoering binnen gemeenten met zich meebrengt. Tegelijkertijd heeft de VNG aangegeven dat er veel behoefte is aan het heffen van een eigen bijdrage. Het draagt volgens de VNG bij aan draagvlak binnen gemeenten en is eerlijker in ten opzichte van andere doelgroepen.

U geeft aan dat de huidige regelgeving een goede uitvoering in de weg staat en dat bij de totstandkoming van de uiteindelijke regeling voor het innen van de eigen bijdrage er geen uitvoeringstoets is gedaan. Er is inderdaad geen specifieke toets op de huidige landelijke regeling gedaan, maar in bovengenoemde uitvoeringstoets is wel een verkennende uitvraag gedaan over de invoering van een eigen bijdrage. Wij zijn met elkaar structureel in contact over uitdagingen en oplossingen. Hieronder ga ik in op de twee door u genoemde knelpunten.

1. Ontbreken juridische grondslag voor benodigde gegevensdeling

Om gemeenten te ondersteunen bij de inning van de eigen bijdrage wordt gegevensdeling op basis van de wet SUWI mogelijk gemaakt. In de Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne (TWOO) is hiervoor een grondslag geregeld voor het delen van gegevens, zoals bedoeld in artikel 33, tweede lid a t/m c van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen. Artikel 33, tweede lid d (gegevens van de Belastingdienst) is niet opgenomen in de TWOO, en deze aanvullende grondslag is wel nodig om inzicht te verkrijgen in het netto-inkomen van ontheemden uit Oekraïne zo is gebleken uit eerder overleg met het UWV en de VNG. Het wetsvoorstel dat hierin voorziet, is recent bij de Tweede Kamer ingediend.

Het is nog niet bekend wanneer het wetsvoorstel behandeld wordt. Tot het inwerkingtreden van het wetsvoorstel met daarin deze aanvullende grondslag, is een tijdelijke oplossing voor gemeenten beschikbaar. Op 15 november jl. is er een Suwinet-pagina gepubliceerd, waarmee gemeenten het sociaal verzekeringsloon (SV-loon, dat in veel gevallen gelijk is aan het brutoloon) in kunnen zien. Daarnaast is vanaf 1 december een gegevensdienst beschikbaar via de Stichting Inlichtingenbureau. Met deze gegevensdienst kunnen gemeenten via hun primaire systemen bij de SV loongegevens. De data die via deze oplossing beschikbaar is, is in lijn met de huidige grondslag van de TWOO.

Op het moment dat de aanvullende wettelijke grondslag in werking treedt, start de volledige gegevensuitwisseling via het UWV en de Stichting Inlichtingenbureau. Hiermee kunnen gemeenten de uitbreiding van de fiscale gegevens inkijken, om zo het netto-inkomen te berekenen. Gemeenten ontvangen via het UWV en Inlichtingenbureau informatie zodra de wijziging is doorgevoerd.

Zoals u ook aangeeft, kunnen gemeenten op grond van de inlichtingenplicht van ontheemden zoals opgenomen in de Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO) de netto inkomensgegevens opvragen bij de ontheemde. U spreekt van een forse (handmatige) uitvoerings- en administratieve last. Wij zullen de uitvoering van de eigen bijdrage blijven monitoren om te zien in welke mate gemeenten tegen extra lasten aanlopen. Wij blijven daarover met u in gesprek om waar nodig te zoeken naar oplossingen.

2. Geen mogelijkheid tot invorderen bij dwangbevel

U geeft aan dat het voor de houdbaarheid en geloofwaardigheid van de regeling voor de eigen bijdragen van ontheemden noodzakelijk is om te kunnen handhaven. De huidige wetgeving maakt handhaving volgens u omslachtig. U stelt dat het opstarten van een civiele procedure voor elke niet-betalende ontheemde zeer tijdrovend en capaciteitsintensief is. Bovendien wegen volgens u de kosten van deze procedures waarschijnlijk niet op tegen de opbrengsten.

U suggereert om een bepaling aan de Tijdelijke Wet opvang ontheemden Oekraïne toe te voegen die vergelijkbaar is met artikel 60, tweede lid, van de Participatiewet. Dit zou gemeenten in staat stellen om effectiever te handhaven.

Het is in het geval van de eigen bijdrage inderdaad zo dat gemeenten verplicht zijn een civiele procedure te starten voordat een deurwaarder kan worden ingeschakeld. We zijn met u in gesprek om te verkennen of een dwangbevel toegevoegde waarde zou hebben. Hierbij dient alvast opgemerkt te worden dat dit om een wetswijziging vraagt en daardoor naar verwachting niet op korte termijn gerealiseerd zou kunnen worden.

Tot slot

U vraagt ons om de uitvoering van de regeling op deze twee punten en in het algemeen te blijven volgen. Dit deden we en hier gaan we mee door. Daarbij spreek ik mijn dank uit aan u en aan gemeenten die met voorbeelden zoals in deze brief bijdragen aan het verbeteren van de regeling. Wij blijven graag met u in gesprek om gemeenten waar nodig zo goed mogelijk te faciliteren.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized 'L' and 'S' intertwined, with a long horizontal stroke extending to the right.

Dhr. L. Leussink
Directeur Programmadirectie Oekraïense ontheemden